

Datum: 28 februari 2018 Uw kenmerk: 908177-146464-PG E-mail: lvanrossum@gr.nl
Bijlagen: 2 Ons kenmerk: 956704/1295149/LvR/dva/066-A7 Telefoon: 070 340 67 34

Onderwerp: Verbindende notitie van Zorginstituut Nederland en Gezondheidsraad bij adviezen over vaccinatie van ouderen tegen pneumokokken

Geachte staatssecretaris,

In april 2016 heeft de toenmalige minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Gezondheidsraad en het Zorginstituut Nederland om advies gevraagd over vaccinatie tegen pneumokokken voor ouderen. Vergezeld door deze verbindende notitie bieden beide organisaties u hierbij hun adviezen aan.

De Gezondheidsraad en het Zorginstituut Nederland hebben verschillende bevoegdheden. De Gezondheidsraad inventariseert de stand van de wetenschap over vaccinaties, en adviseert op basis daarvan onafhankelijk over een optimale strategie van vaccinaties. Het Zorginstituut heeft een adviestaak met betrekking tot eventuele opname van specifieke vaccins in het collectief verzekerde pakket. Beide organisaties hebben met behoud van hun eigen bevoegdheden een advies opgesteld en daarbij gebruik gemaakt van elkaars expertise en beschikbare informatie. Om afstemming te bevorderen waren waarnemers van het Zorginstituut en de Gezondheidsraad aanwezig bij elkaars vergaderingen.

In deze notitie gaan de Gezondheidsraad en het Zorginstituut Nederland kort in op de inhoud van hun adviezen. Zij geven daarbij aandacht aan de gezondheidswinst die met vaccinatie te realiseren is, zoals in de adviesaanvraag is verzocht.^a

Advies Gezondheidsraad

De Gezondheidsraad adviseert ouderen van 60 jaar iedere vijf jaar vaccinatie met PPV23 aan te bieden tot en met de leeftijd van 75 jaar. Vaccinatie tegen pneumokokken is volgens de Commissie Vaccinaties van de raad van belang voor deze ouderen, omdat de werking van het immuunsysteem afneemt met de leeftijd en zij daarom steeds kwetsbaarder worden voor infectieziekten. De Gezondheidsraad beoordeelt de nut-risicoverhouding van vaccinatie met PPV23 als gunstig: een aanmerkelijk aantal sterfgevallen en ziektegevallen door pneumokokken wordt voorkomen, tegen een aanvaardbaar risico op milde bijwerkingen. Ook de kosteneffectiviteit is gunstig: met minder dan €9.000 voor een levensjaar in relatief goede gezondheid (QALY) blijven de kosten ver onder de voor preventieve interventies vaker gebruikte referentiewaarde van €20.000 per QALY.

De Gezondheidsraad acht vaccinatie tegen pneumokokken voor ouderen van collectief belang en ziet daarmee een rol weggelegd voor de overheid. Deze bestaat uit garanderen van een gelijke toegang en een rechtvaardige verdeling onder de 60-plussers (tot en met 75 jaar). Om dit te borgen liggen een programmatische aanpak en collectieve financiering van de vaccinatie volgens de raad voor de hand. De raad wijst tot slot op enkele relevante uitvoeringsaspecten.

^a Brieven aan GR en Zorginstituut april 2016, Kenmerken 908177-146464-PG

De Gezondheidsraad benadrukt in zijn advies het belang van voortzetting van het vigerende risicogroepenbeleid. Daarin wordt de behandelaar geadviseerd bepaalde risicogroepen, waaronder mensen zonder milt, zeker te vaccineren met PPV23 en bij andere groepen om dit te overwegen. De patiënten in deze groepen zijn lang niet allemaal ouderen en daarbij moeten zij altijd in overleg met hun behandelaar bezien of en wanneer vaccinatie met PPV23 aan de orde kan zijn.

Advies Zorginstituut Nederland

Wanneer de staatssecretaris besluit om een collectieve financiële voorziening te treffen voor vaccinatie tegen pneumokokken voor ouderen, adviseert het Zorginstituut dit niet ten laste van de Zorgverzekeringswet te brengen, aangezien de Zorgverzekeringswet niet strekt tot het verzekeren van collectieve preventie.

Voor de door de Gezondheidsraad gedefinieerde risicogroepen blijft vaccinatie met PPV23 tegen pneumokokken wel opgenomen in het Geneesmiddelenvergoedingssysteem.^b Die risicogroepen vormen een subcategorie patiënten bij wie de noodzaak tot of wenselijkheid van behandeling op basis van objectiveerbare criteria is vast te stellen, een voorwaarde voor geïndiceerde preventie. In artikel 2.1, eerste lid van het Besluit zorgverzekering is geregeld dat een vorm van zorg die op grond van een ander wettelijk voorschrift kan worden bekostigd voor gaat op de Zorgverzekeringswet. Met andere woorden, de aanspraak via de publieke financiering van de vaccinatie gaat voor op de aanspraak via de Zorgverzekeringswet. Dat zou dan voor de mensen in de risicogroepen betekenen dat zij vanaf hun 60^e verjaardag moeten overstappen op de verstrekking via het publiek gefinancierde programma.

Met genoegen bieden wij u de twee adviezen en deze verbindende notitie aan en hopen u samen voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

drs. A.H.J. Moerkamp,
voorzitter Raad van Bestuur
van Zorginstituut Nederland

prof. dr. W.A. van Gool,
voorzitter Gezondheidsraad

^b Gezondheidsraad. Vaccinatie tegen pneumokokken bij ouderen en risicogroepen. Den Haag: Gezondheidsraad, 2003; publicatienr 2003/10. ISBN 90-5549-486-0